751/06

Den 26. juni 2006 blev i sag nr. 66.058:

xxxxxxx xxxxxx xxxxxxx
xxxxx xxxxxxxx xxxx xx xxx
xxxx xxxxx

mod

SEB Pension
Postboks 100
0900 København C

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har personforsikring med dækning ved tab af erhvervsevne i SEB Pension, tidligere Codan Pension, klager over, at selskabet har afvist at yde 100 % præmiefritagelse og udbetale fuld forsikringsydelse ved tab af erhvervsevne efter den 1/6 2004.

Selskabet har ydet forsikringsdækning i ovennævnte omfang i perioden fra den 26/7 2001 til den 1/6 2004. Tilkendelsen i den nævnte periode er sket på baggrund af en vurdering af erhvervsevnen i klagerens hidtidige erhverv. Selskabet har med virkning fra den 1/6 2004 nedsat præmiefritagelsen og udbetalingen til halvdelen med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne efter denne dato ikke er nedsat til en tredjedel eller derunder.

Efter sagens indbringelse for nævnet har selskabet tilkendt klageren fuld ydelse i perioden fra den 1/9 2004 til den 1/2 2005. Klagesagen vedrører herefter klagerens ret til fuld dækning i perioden fra den 1/6 til den 1/9 2004 samt efter den 1/2 2005.

Forsikringen giver ret til halv præmiefritagelse og udbetaling af halv forsikringsydelse, hvis klagerens erhvervsevne på grund af ulykkestilfælde eller sygdom nedsættes med mellem halvdelen og to tredjedele af den fulde erhvervsevne. Nedsættes erhvervsevnen

med to tredjedele eller mere af den fulde erhvervsevne, giver forsikringen ret til 100 % præmiefritagelse og udbetaling af hele forsikringsydelsen. Forsikringen har en karensperiode på tre måneder.

Den 3/1 2002 modtog selskabet fra klageren, der er født i 1968, anmeldelse af tab af erhvervsevne. Det fremgår af anmeldelsen, at klageren blev sygemeldt den 26/4 2001 på grund af gener efter piskesmældslæsion, der opstod den 23/2 1999. Ifølge det oplyste var klageren umiddelbart forud for sygemeldingen beskæftiget som førstemand på en chokoladefabrik 37 timer ugentligt, hvorved han oppebar en månedsløn på 18.500 kr. Han blev på grund af sygdom opsagt den 31/5 2001. Herefter overgik han til sygedagpenge.

Efterfølgende indledte han et længerevarende erhvervsafklaringsforløb ved K. kommune.

Til brug for sagens behandling indhentede/modtog selskabet efterfølgende løbende diverse lægelige og kommunale oplysninger, hvoraf nogle omtales i det følgende.

Af neurokirurgisk speciallægeerklæring af 30/8 2000 fremgår bl.a.:

"**Socialt/erhverv**:

Afsluttede normal skolegang efter 10. klasse. Supplerede med EFG basisår (handel og kontor). Fortsatte med en uddannelse til kontorassistent, men ophørte efter 1/2 år. Blev da arbejdsdreng hos forskellige håndværkere i 1 år. Har de sidste 8-10 år været beskæftiget i it-branchen. Var på tidspunktet for nedenstående ulykkestilfælde medejer af en mindre it-virksomhed. Havde tillige et supplerende erhverv som arbejdsmand på en chokoladefabrik med 20-30 timers arbejdsuge. Ophørte på chokoladefabrikken en uge efter genoptagelse af erhverv efter nedenstående ulykkestilfælde. Fortsatte i den medejede virksomhed i en længere periode. Har dog opgivet arbejdet her og har ladet sig momsafregistrere.

Påbegyndte 15 02 00 et fuldtidserhverv som producer i it-virksomheden Y. Har siden starten her haft meget få sygedage.

Har ingen planer om hverken førtidspensionering eller revalidering.

3. 66.058

...

Resumé:

31-årig nakkerask it-producer blev 23 02 99 udsat for et klassisk whiplashtraume ved at være fører af en personbil, der med en fart på 80 km/t kørte ind i siden på en venstresvingende bil. Registrerede umiddelbart kun næseblod. Var den følgende dag udtalt træt.

Efter yderligere få dage tilkom hovedpine, smerter og stivhedsfornemmelse i nakken, smerter mellem skulderbladene, søvnbesvær med mareridt. Påbegyndte forholdsvis tidligt behandlinger hos kiropraktor. Ingen varig effekt af disse. Klager aktuelt over hovedpine, nakkesmerter, stivhedsfornemmelse i nakken, snurrende fornemmelser i fingre, træthed, koncentrations- og hukommelsesbesvær, søvnbesvær, summen i venstre øre, lysoverfølsomhed, smerter over lænden samt smerter i bageste kindtænder. Meget beskeden reduktion i daglige funktionsniveau.
Objektivt er der ømhed af tyggemuskler, værst på højre side, normal bevægelighed i hals- og lændehvirvelsøjlen samt let ømhed af nakkefæster.

Konklusion:

Der foreligger varige mén efter et klassisk whiplashtraume i form af lokale distorsionsfølger med normal bevægelighed i halshvirvelsøjlen og lette kognitive gener."

Af en af kommunen indhentet neurokirurgisk speciallægeerklæring af 14/8 2002 fremgår bl.a.:

"KONKLUSION

Kronisk smertetilstand til klassisk whiplashtraume som invaliderer skadelidte og giver ham en utilstrækkelighedsfølelse og tendens til depression. Den fysiske smerte kan næppe lindres, men den psykiske smerte kan muligvis bedres ved et langvarigt forløb hos psykolog."

Det fremgår af Arbejdsskadestyrelsens vejledende udtalelse af 16/6 2003, at klagerens erhvervsevnetab vurderes til 50 %. I Arbejdsskadestyrelsens begrundelse hedder det

bl.a., at klageren på sigt skønnes at være i stand til at "påtage sig et lettere ikke-belastende arbejde på deltid".

Den 24/6 2003 blev der rejst sag om førtidspension. Den 8/1 2004 afgjorde kommunen, at klageren ikke opfyldte betingelserne for at få offentlig pension. Efterfølgende blev afgørelsen af det Det Sociale Nævn hjemvist til fornyet behandling og afgørelse.

I attest af 6/2 2004 fra klagerens praktiserende læge hedder det:

"Kronisk smertesyndrom efter klassisk Whiplashtraume.

1) Der har ikke været effekt af fysioterapi, hvorfor der aktuelt ikke er indikation for dette.

2) Behandling ved kiropraktoren bevirker midlertidig symptomlindring, men bevirker ikke egentlig mindskning af de nu stationære gener. Det ser ud til at behandlingerne har lindrende effekt, bremser progression i generne, men uden egentlig at bedre tilstanden.

3) Der er fortsat behov for behandling med medicin.

4) Behandlingen med medicin ses at bevirke midlertidig symptomlindring, og bremser yderligere progression i generne, men uden egentlig at bedre tilstanden.

5) Der vil fortsat være indikation for symptomlindrende behandling ved kiropraktor og med medicin i mange år fremover,

6) Tilstanden er stationær, men det må antages, at den helbredsmæssige situation vil blive forværret, hvis der ikke i årene fremover er mulighed for intermitterende behandling ved kiropraktor og med medicin."

Udbetalingen af sygedagpenge ophørte primo marts 2004. Afgørelsen herom blev påklaget til Det Sociale Nævn, der efterfølgende hjemviste spørgsmålet om klagerens ret til yderligere ret til udbetaling af sygedagpenge til fornyet vurdering og afgørelse. Sagen

blev revurderet, og udbetalingen af dagpenge blev genoptaget med tilbagevirkende kraft fra den 5/3 2004.

Af reumatologisk speciallægeerklæring af 10/5 2004 fremgår bl.a.:

"**Aktuelle gener**:

1. Juni 2002 efter pt. forsøgte at komme tilbage i arbejdet indlagt psykiatrisk afdeling, H. Hospital med depression og alkoholafhængighedssyndrom. Har siden været fulgt i alkoholenheden ca. 1 gang ugentligt og er på antabusbehandling. Intet aktuelt alkoholforbrug.
2. Daglig hovedpine lokaliseret i panden og i nakken strålende op i baghovedet og ud mod øjnene.
3. Smerter og stivhed i nakken til tider med akut nakkehold. Der er udstråling til skuldre og arme. Har fornemmelse af periodevis snurrende fornemmelser i armene, især når han skal sidde i længere tid.
4. Klager over svimmelhed af skibsdækstype, som dagligt er til stede. Desuden tinnitus, lysoverfølsomhed, psykiske problemer i form af angstanfald, depressive perioder, kronisk træthed og søvnbesvær. Mister ofte tråden i forbindelse med samtaler og har svært ved at overskue hverdagens problemstillinger.
5. Har daglige lændesmerter uden radikulært præg.

...

Objektivt:

Alment upåvirket. Fuldt orienteret, virker ikke umiddelbart hukommelsessvækket. Neutralt stemningsleje. Vægt 70 kg, højde 177 cm. Bevæger sig ubesværet. Af- og påklædning klares uden problemer.

Columna cervicalis: normale krumninger, normal bevægelighed i alle retninger men angiver ømhed i yderstillinger og ømhed i nakkefæster samt ømhed paravertebralt i nakkemuskulaturen.

Kæbeled: Bevæges frit. Angiver nogen ømhed.

Columna thoracolumbalis: normale krumninger. Han er fri i lænderyggen. Finger-gulv-afstand 10 cm. Ingen betydende ømhed af corpora. Nogen ømhed af paravertebralmuskulaturen i lænden.

...

Konklusion:

...

Sammenfaldende kan det konkluderes, at man ikke ud fra de objektive forandringer fra bevægeapparat og nakke kan forklare pt.s manglende erhvervsevne. Er intensivt behandlet og udredt, og man må konkludere, at det primært er de kognitive forstyrrelser og pt.s psykiske tilstand efter whiplashtraumet som betinger pt.s manglende erhvervsevne, som er fastslået ved neuropsykologisk undersøgelse og arbejdsprøvning. I betragtning af whiplashtraumet er opstået i februar 1999, kan man næppe forvente sig nogen bedring i tilstanden."

Klageren var i perioden fra den 25/10 til den 15/11 2004 indlagt på psykiatrisk afdeling. Det fremgår af journalnotet af 25/10 2004, at han i de sidste par måneder var blevet stadig mere depressiv, og at han i forbindelse hermed havde haft suicidaltanker. I epikrise af 16/11 2004 hedder det bl.a.:

"1. Indlæggelse

Medicin ved udskrivelsen:
Tabl. Cipramil 40 mg daglig

36-årig mand med tidligere indlæggelse for obs. depressiv tilstand, henvises af privatpraktiserende psykolog, via privatpraktiserende psykiater, med diagnosen agiteret depression.

Pt. har følt sig nedtrykt med indre uro og fysisk angst med selvbebrejdelser og manglende selvværd og insufficiensfølelse, nedsat appetit. Pt.s tilstand er forværret af, at der foreligger en sag hos den Sociale Ankestyrelse mhp. pensionsansøgning i forb. med, at pt. for 4 år siden ved trafikulykke pådrog sig angiveligt whiplash-læsion og måtte opgive sit arbejde indenfor it-branchen.

Ved objektiv undersøgelse er pt. vågen, klar og orienteret. Svarer relevant uden formelle tankeforstyrrelser med moderat forsænket stemningsleje, men der er selvindsigt.

Der påbegyndes behandling med Cipramil med begyndende effekt. Pt. udskrives til fortsat opfølgning på 5-døgnsafsnit på B."

I perioden fra den 13/4 til den 27/7 2005 gennemgik klageren endnu et afklaringsforløb. Efterfølgende blev der udfærdiget en sluterklæring, hvoraf bl.a. følgende fremgår:

"K.S.s forløb i P. & H. var inddelt på følgende måde:

1. Under hele forløbet i P. & H. et tæt samtaleforløb med kontaktpersonen.
2. En ekstern virksomhedspraktik i D. i Centrum fra den 9. maj 2005 til den 15. juli 2005.

...

Arbejdsrelevant ønsker

K.S. har et stort ønske om at vende tilbage til arbejdsmarkedet. Men han har erkendt, at han ikke længere kan magte arbejde på ordinære vilkår grundet de helbredsmæssige gener. Hans mål er derfor at blive berettiget til fleksjob og dernæst få et arbejde på ca. 12-15 ugentlige timer.

...

Helbred

...

K.S. fremhæver, at hans største gene fortsat er hovedpine og smerter i nakke og ryg. Hertil kommer en udpræget træthed, som han beskriver som energiforladthed.
Han træner 2-3 gange ugentligt. Har behandlinger i form af kiropraktor, fysioterapi og akupunktur, hvor K.S. især fremhæver sidstnævnte som gavnligt.

...

D. i Centrum

K.S. startede i praktikken hos D. i Centrum den 9. maj 2005. Praktikken blev fastsat til at vare indtil den 15. juli 2005, dvs. 2 måneder. Arbejdstiden blev fastsat til 3 dage om ugen og ca. 4 timer dagligt, dvs. 12 timer om ugen med mulighed for at variere arbejdstiden. Arbejdsopgaverne bestod af:

- it-support

- arbejde med skolens netværk
- redigere og forbedre skolens hjemmeside
- efterprøve elevers viden og kunnen
- undervise og formidle fortrinsvis i it.

...

P. & H.s vurdering

...

Praktikken viste, at K.S. kan begå sig som hjælpelærer med de funktioner, som det indebar på Daghøjskolen. Her kunne han anvende sine erfaringer fra tidligere arbejdsforhold. Praktikken har dog også vist, at K.S. har betydelige begrænsninger i arbejdsevnen som følge af hans whiplashtraume fra 1999. Her klager han især over hovedpine og smerte i nakke og ryg. Hertil kommer en udpræget træthed efter ca. 3 timers arbejde. P. & H. vurderer, at K.S. siden trafikulykken i 1999 har været igennem diverse afklaringsforløb både på det ordinære arbejdsmarked og under mere beskyttende vilkår, og de viser alle en væsentlig nedsat arbejdsevne. Behandlingsmæssigt er K.S. ligeledes blevet grundigt undersøgt uden at det har hjulpet. Derfor kan der ikke peges på behandlings- eller revalideringsmuligheder som vil medføre en væsentlig forbedring af K.S.s nuværende arbejdsevne, der derfor må vurderes som betydeligt nedsat inden for ethvert erhverv."

Klageren fik pr. 15/8 2005 bevilget fleksjob. Samtidig hermed overgik han til ledighedsydelse, hvorfor dagpengeudbetalingen ophørte. Han blev pr. 3/10 2005 ansat i fleksjob som it-tekniker 12 timer om ugen fordelt på tre arbejdsdage med to tredjedele løntilskud.

I en af selskabet - efter sagens indbringelse for nævnet - indhentet psykiatrisk speciallægeerklæring af 3/11 2005 hedder det bl.a.:

Aktuelle psykiske symptomer og klager:

...

Generelt er generne ved at aftage noget, men han må fortsat tage hensyn til sin situation og gå ned i arbejdstempo inden han bliver for træt og smerteplaget. K.S. har stadig nakkesmerter og hovedpine, som han oplever at komme fra et sted bag øjnene og fra nakken. Han har periodevis lændesmerter og smerter ud i armene, gående ned til underarmene. Han føler sig ofte træt og koncentrationsevnen er nedsat. K.S. kan følge med i fjernsynsudsendelser, men kan ikke koncentrere sig om at læse bøger så meget som før ulykken. Hukommelsen er nedsat, han glemmer småting og kan blive grebet af en slags panik over dette. Han bruger en notesbog til at notere vigtige ting i.

...

Resumé og konklusion:

...

Det må ... konkluderes, at K.S. efter ulykken i 1999 har pådraget sig whiplashskader, der har medført, at han ikke er i stand til at passe et arbejde i normalt omfang. Uarbejdsdygtigheden er af betydelig omfang. I betragtning af, at der nu er gået ca. 68 måneder siden ulykken samt, at K.S. stadig har mén, der generer ham betydeligt, må det efter bedste skøn konkluderes, at tilstanden nærmest er blevet stationær. Behandlingsmulighederne rent medicinsk synes udtømt, men det vurderes, at K.S. fortsat vil have gavn af fysiurgisk behandling. Muligheden for at genvinde delvis erhvervsevne synes tilstede, hvis de rette betingelser bliver opfyldt. Det er vigtigt, at K.S. ikke udsættes for langvarige og ensidige arbejdsstillinger, men at han finder et ikke så fysisk belastet arbejde, hvori han kan aflaste efter egen vurdering, afhængig af de aktuelle gener."

På baggrund af de indhentede oplysninger bevilgede selskabet - som tidligere omtalt - 100 % præmiefritagelse og udbetaling af fuld ydelse i perioden fra den 26/7 2001 til den 1/6 2004. Herefter blev bevillingen reduceret til halvdelen, bortset fra perioden 1/9 2004 til 1/2 2005 hvor der blev ydet forsikringsdækning i samme omfang som før den 1/6 2004.

Klageren har over for nævnet påstået selskabet tilpligtet at anerkende, at han er berettiget til fuld forsikringsdækning fra den 1/6 2004, subsidiært fra tidspunktet for visitering til fleksjob. Til støtte herfor har klageren i skrivelse af 22/10 2005 til nævnet bl.a. anført:

"Der er to ting i denne sag.

Den ene er at kommunen har begået en fejl i sagsbehandlingen, og erkendt dette ved at udbetale mig sygedagpenge med tilbagevirkende kraft. Dette burde Codan derfor også gøre, da jeg så i hele perioden har været på sygedagpenge frem til visitationen til fleksjob.

Den anden er at mit seneste afklaringsforløb, endnu engang har vist kraftig nedsat arbejdsevne, ..."

Selskabet har i skrivelse af 12/12 2005 til nævnet bl.a. anført:

"Forsikrede var i perioden 25. oktober 2004 til 15. november 2004 indlagt på grund af depression. Ud fra beskrivelsen af forsikredes helbredstilstand i tiden op til indlæggelsen i journalen fra R.s psykiatriske afdeling, har vores lægekonsulent vurderet, at forsikredes generelle erhvervsevne har været nedsat med mindst to tredjedele fra den 1. september 2004. Den psykiske tilstand var efter en lægelig vurdering velbehandlet og ved udskrivelsen fra psykiatrisk afdeling beskrives forsikrede som velbefindende. Den psykiatriske diagnose var 'depressiv enkeltepisode'. Ud fra oplysningerne om depressionens sværhedsgrad og oplysningerne om, at forsikrede startede arbejdsprøvning i marts måned 2005, sammenholdt med det normale efterforløb for en depression af pågældende type, har vi vurderet, at depressionen ca. den 1. februar 2005 har været aftaget så meget, at forsikredes generelle erhvervsevne har kunnet anses for nedsat med halvdelen, men ikke med to tredjedele ...

...

Ud fra de lægelige erklæringer i sagen kan det efter vores opfattelse konkluderes, at forsikrede vil være i stand til at arbejde mere end en tredjedel tid.

Forsikrede har selv fundet et fleksjob inden for et intellektuelt krævende område, og det forhold, at han alene arbejder 12 timer om ugen i dette fleksjob, kan ikke anvendes som indikation for hans generelle erhvervsevne.

...

Vi bemærker endvidere, at forsikrede efter beskrivelserne i sagens akter har de samme gener nu, som han havde i de første år efter ulykken, hvor han arbejdede på fuld tid. Det må derfor have formodningen imod sig, at forsikrede nu kun skulle være i stand til ar arbejde 12 timer om ugen på et generelt arbejdsmarked.

...

Hvis det ikke er muligt at vurdere den generelle erhvervsevne, er der praksis for, at selskabet i en midlertidig periode tilkender ydelser på baggrund af en vurdering af erhvervsevnen i hidtidige erhverv. Denne midlertidige periode ophører, når det er muligt at vurdere den generelle erhvervsevne.

I denne sag vurderede vi forsikredes ret til ydelser ud fra den generelle erhvervsevne, da det måtte anses for klart, at forsikrede, efter at have fået afslag på førtidspension, ikke kunne forventes at vende tilbage til arbejde i fuldt omfang.

Som vi har redegjort for ovenfor, må forsikredes erhvervsevne anses for at være nedsat med mindst halvdelen, men ikke med to tredjedele. Dette har efter vores opfattelse været tilfældet - i hvert fald - fra den 1. juni 2004 indtil nu, bortset fra den periode fra ca. 1. september 2004 til ca. 1. februar 2005, hvor forsikrede havde pådraget sig en depression, som han blev behandlet for med succes."

Selskabet har henvist til ankenævnets kendelse i sag nr. 65.874.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**17. Bortfald af præmiebetaling**

Forsikringstageren har ..., ret til præmiefritagelse efter de samme regler, der gælder for tildeling og udbetaling af 'Tab af erhvervsevne' - ydelse, jf. punkt 18-24.

...

18. Hvornår dækker forsikringen

Forsikringen giver ret til erstatning, hvis forsikrede ved et af forsikringen omfattet skadetilfælde mister evnen til at tjene penge ved egen arbejdsindsats.

Tab af erhvervsevne foreligger, når forsikrede ikke længere er i stand til at tjene - bedømt under hensyntagen til forsikredes nuværende tilstand, uddannelse, og tidligere virksomhed - hvad der i samme egn er almindeligt for fuldt arbejdsdygtige personer med tilsvarende uddannelse og alder.

...

21. Hvad dækker forsikringen

Erstatning for tab af erhvervsevne betales i overensstemmelse med punkt 23 eller 24, såfremt erhvervsevnen nedsættes med halvdelen eller mere af den fulde erhvervsevne, efter følgende regler:

- nedsættes erhvervsevnen med mellem 1/2 og 2/3 af den fulde erhvervsevne, udbetales halvdelen af forsikringsydelsen.

...

- nedsættes erhvervsevnen med 2/3 eller mere af den fulde erhvervsevne, udbetales hele forsikringsydelsen."

Nævnet udtaler:

Nævnet finder det efter sin gennemgang af sagen ikke tilstrækkelig godtgjort, at klageren har mistet 2/3 af sin erhvervsevne i perioden 1/6 - 1/9 2004 eller efter den 1/2 2005.

Derfor

b e s t e m m e s:

_____

Klagen kan ikke tages til følge.

J. Hermann